

Кенжебаева А.Ә.

**Қазақ және қытай тілдеріндегі
эвфемизация:
салыстырмалы талдау**

Берілген мақалада қазақ және қытай тілдеріндегі эвфемизмдерге салыстырмалы талдау жасалынған. Талдау нысаны ретінде эвфемизмдердің берілу жолдары мен тәсілдері, тематикалық құрылымы және лингвопрагматикалық, лингвомәдени аспектілері қарастырылған. Сонымен қатар «эвфемизм» атты түсінікті қазақстандық және қытай ғалымдарының зерттеулерінің нәтижесіне сүйене отырып сараланған. Сонымен қатар эвфемия сыпайылық категориясы, криптолалия, дезинформация, перифраз және тұрпайы бейнелілік секілді тілдік құбылыстармен де байланыстырыла отырып талданады.

Түйін сөздер: эвфемизмдер, лингвосоциопсихология, прагматика, табу.

Kenzhebaeva A.A.

**Euphemisms in Kazakh
and Chinese languages:
comparative analysis**

This paper presents a comparative analysis of euphemistic units in the Kazakh and Chinese languages, as the subject of analysis describe the ways and means of euphemy expression, its thematic structure in the studied languages and linguopragmatic lingvoculture characteristics of Kazakh and Chinese evfemizms. The main aim of this article is to identify euphemy as linguocultural phenomenon and to identify differences in the methods of education and stylistic usage of euphemisms in the Kazakh and Chinese languages, their pragmatic conditionality. This article also traced the attempt to clarify the concept of "euphemism" developed on the basis of Chinese, Kazakh linguists principles of allocation data of linguistic units, as well as to determine the ratio euphemy and related phenomena: the category of courtesy, the semantics of default, kriptolals, misinformation, paraphrasing and coarse expression.

Key words: euphemisms, linguosociopsychology, taboo, pragmatics.

Кенжебаева А.А.

**Эвфемизация в казахском и
китайском языках:
сравнительный анализ**

В данной статье дается сравнительный анализ эвфемистическим единицам в казахском и китайском языках, в качестве предмета анализа рассматриваются способы и средства выражения эвфемии, ее тематический состав в исследуемых языках, лингвопрагматические и лингвокультурологические характеристики казахских и китайских эвфемизмов. Цель статьи состоит в выявлении эвфемии как лингвокультурного феномена и выявлении различий в способах образования и стилистическом использовании эвфемизмов в казахском и китайском языках, их прагматической обусловленности. В данной статье также прослеживается попытка уточнить понятие «эвфемизм» на основе выработанных китайскими, казахстанскими лингвистами принципов выделения данных языковых единиц, а также определить соотношение эвфемии и смежных с ней явлений: категории вежливости, семантики умолчания, криптолалии, дезинформации, перифразирования и грубой выразительности.

Ключевые слова: эвфемизмы, лингвосоциопсихология, прагматика, табу.

**ҚАЗАҚ ЖӘНЕ ҚЫТАЙ
ТІЛДЕРІНДЕГІ
ЭВФЕМИЗАЦИЯ:
САЛЫСТЫРМАЛЫ
ТАЛДАУ**

Қазақ тіліндегі эвфемия құбылысын алғашқылардың бірі болып ғалым Ә. Ахметов жан-жақты зерттеп, қарастырған. Ғалым табу мен эвфемизмді этнографиялық лексикаға жатқызады: «Кез келген этнографиялық лексиканың сыртында белгілі бір этнографиялық ұғымдардың тұратыны сияқты табу мен эвфемизмнің сыртында да олармен ұштасып, астарласып жататын этнографиялық ұғымдар, атап айтқанда, дәстүрлі наным-сенімдер, мифтер, әдет-ғұрыптар, салт-дәстүрлер, қоғамда қалыптасқан тіл мәдениетімен байланысты этикалық нормалар тұрады» [1, 76 б.]. Ғалым М. Жұмағұлова: «Әдеттегі эвфемизмдер жеке адамдар арасындағы коммуникативтік қолайсыздықты (коммуникативтік дискомфорт) болдырмауды көздейді де, жеке бастық қатынасқа тән сипатқа ие болады. Ал газет бағаналарындағы эвфемистік формалардың элеуметтік сипаты басым болады», – деп есептейді [2, 19 б.]. Бұл бағытта зерттеу жүргізген қытай ғалымдарының ішінен У Суңчу, Лю Чунбао, Ли Гуонан, Доң Динфаң есімдерін атауға болады. Белді қытай ғалымы Жаң Юйпиннің пікірінше: «Қоғамдық жүйенің үздіксіз дамуы мен өзгеруіне орай, бірқатар заттар мен құбылыстар өздігінен даму бағытына бет алады, адамзаттың ойлау тәсіл-амалдары, наным, әдет-ғұрыптары да өзгеріске ұшырауы ықтимал, осыдан барып эвфемизмдер де өзгеріске ұшырайды. Бұл бір шетінен бірқатар көне эвфемизмдердің ескі құбылыстар мен заттардың көнеріп жойылуына қарай ғайып болуына әкеп соқтырса, жаңа дәуірге сай жаңа құбылыстар жаңа эвфемизмдердің қалыптасуына жағдай жасайды» [3, 45 б.].

«Необходимость декодирования смыслов роднит эвфемию с криптолалией (тайноречием). Они противостоят друг другу функционально. Наименования древних табу в качестве объекта эвфемизации относятся к криптолалии. Эвфемия и дезинформация (ложь, обман, искажение истины) противопоставлены функционально (по своей коммуникативной цели). Целью дезинформации является обман, а целью эвфемизации – смягчение выражения» [4, 18 б.].

Эвфемистік топтардың саны мен тақырыптық құрылымы әралуан тілдерде әртүрлі болып келеді. Бұл тіл – тілдегі тілдік сананың лингвомәдени және этнолингвистикалық көрсеткіштерге тікелей байланысты. Лингвомәдениеттегі едәуір жақын

көрсеткіштер өлім, дене кемістіктері, тән атаулары, қылмыс пен кедейлікке қатысты сыпайы сөздер болып танылады. Алайда қытай және қазақ халықтарының әлеуметтік және психоллингвистикалық, этномәдени мінездері эвфемизация мақсатында сүзгіден өткен алуан түрлі бірліктердің қатынасы барысында айқындалып тұр. Сондықтан қытай және қазақ тілдеріндегі эвфемистік топтардың саны жағынан әртүрлі болып келеді, қазақ мәдениетінде де, қытай мәдениетінде де «үйлену тойына қатысты лексика» және «эвфемизм-қаратпалар» ерекше орын алады. Сондай-ақ, қытай тіліндегі үйлену, отау тігуге байланысты сөздер қытай ұлтының психологиясы мен менталитетіндегі бірқатар ерекшеліктерімен тығыз байланысты, яғни мұнда біз сыпайылық, бұйығылық, тұйықтық, иба секілді қасиеттерді аңғарамыз. Мәселен, 出嫁 «тұрмысқа шығу» орнына 出门 «үйден шығу»; 结婚 «үйлену орнына» 终身大事 «ғұмырындағы негізгі іс» деген эвфемизмдерден көрініс табады.

Қазақ тілінде де «үйлену тойына қатысты лексика» белді орында тұр: тұрмыс құру, тұрмысқа шығу, баласын құтты орнына қондыру, баласын аяқтандыру, қолына құсын қондыру, үйлі-баранды болу, отау тігу, орауға отыру тәрізді сөздер үйленуге байланысты айтылады.

Қытай тілінде туыстарға байланысты қаратпа сөздердің бірнеше синонимдік қатары бар, өйткені туыстарға қатысты тура атауларды қолдану – дөрекілік саналған, эвфемизация әсіресе ресми қарым-қатынастың аймағында жан-жақты қолданысқа ие. Мысалы, қытай тіліндегі күйеубалаға қатысты қаратпа сөзі – 半子 тура аудармасы: «жартылай ұлым», әкеге байланысты қаратпа сөз – 令尊, қызына қатысты сыпайы түрдегі қаратпа сөз – 令爱, ұлына қатысты сыпайы формасы – 令郎. Қазақ мәдениетінде де мұндай құбылыс кеңінен етек алған, мәселен жаңадан түскен келін күйеуінің туыстарының есімін атамаған, қайын сіңлісін – шырайлым, ақмаңдайлым, еркежен, еркеқыз деп атаса, қайнысын – мырзабала, мырзажігіт, қайнағасын – би аға деп атаған, үйдің ең кішкене баласын – сүт кенже, ерке бала, күйеуін – отағасы деп атаған. Белгілі бір ұғымдардың атауына тыйым салу негізінде жалқы есімдердің эвфемизациялануы – қытай және қазақ лингвомәдениеттерінде бағзы замандардан бері көрініс тапқан құбылыс. Оның үстіне оним-эвфемизмдер мен апеллатив арасында ассоциативті немесе символдық байланыс болмайды.

Қытай және қазақ тілдеріндегі эвфемизацияның тілдік тәсілдеріне салыстырмалы талдау жүргізу арқылы біз эвфемизация жасаудың

ұқсас жолдары мен тәсілдерінің бар екендігіне көз жеткіздік: грамматикалық, стилистикалық, лексикалық, фразеологиялық және графикалық. Алайда қытай және қазақ тілдерінің типологиялық және туыстық жағынан әртүрлі тілдік жан-нұяларға жататындықтан, қос тілдегі эвфемизмдер сыртқы пішіні мен ішкі құрылымы жағынан ерекшеленеді. Қос тілде де эвфемизмдер ретінде кірме сөздер қолданылады, дегенмен қытай тілінің салыстырмалы тілдегі тұйық қасиетіне орай бұл процесс қазақ тіліне қарағанда баяу жүреді, бұл тілдегі иероглифтер жүйесінің тұрақтылығымен тікелей байланысты. Адам қызметінің алуан салаларындағы терминдер қытай тілінде де, қазақ тілінде де бірдей жиілікпен эвфемизацияланып отырады, алайда қазақ тілінде көбінесе медициналық терминдер қолданылса, қытай тілінде әкімшілік саласындағы терминдер кең көлемде эвфемизацияланып отырған.

Қазақ және қытай тілдерінде белгісіздік мағынадағы сөздердің көмегімен (кейбіреулер – 有些, белгілі бір – 一定的, сәйкесімді 相应的, 某些 – бәзбіреулер т.б. сөздер) жағымсыз атаулардың орнын ауыстырып отырады. Қытай тілінде бұл жағдай көбінесе дипломатия шеңберінде кеңінен қолданыс тапқан.

Эвфемизм ретінде фразеологизмдердің барлық түрін қолдануға болады (фразеологиялық бірліктер, мақал-мәтелдерден, қанатты сөздердің, афоризмдерден және басқа да прецедентті мәтіндерден алынған тұрақты сөз тіркестері). Фразеологизмдердің семантикасы өз денотатына қарағанда ауқымдырақ, ол фразеологизмдер формасын да, бағасын да мәдени коннотацияны да қамтиды. Қолданылу аясына қарай олар бірнеше түрге бөлінеді: сексуалды аймақта қолданылатын эвфемизмдер: дене және тән кемістігін, ауруға, мүгедектікке байланысты қолданылатын эвфемизмдер, тәнтану саласындағы немесе физиологиялық қызметтерді атқаратын эвфемизмдер, мәселен: «大便» (дәрет сындыру), «方便» (түзге отыру), «上大号», «上小号», «解手», «去方便方便», (бойын жеңілдетіп қайту), «去轻松一下», «去卫生间» (туалетке бару), «小解», «去洗手间», (дәретханаға бару) «去 W.C». Әралуан түрлі қылмыс пен жаза түрлерін білдіретін эвфемизмдер; дене мүшелерін білдіретін эвфемизмдер, байлық пен ақшаға қатысты эвфемизмдер; ауыр материалдық жағдай мен кедейшілікке байланысты эвфемизмдер (мәселен, кедей адамды қытай тілінде: «手头拮据, 手头紧, 拮据», «囊中羞涩», ал қазақ тілінде: қолы қысқа, қалтасы жұқа, қалтасы тесік деп айтады); төменгі сатыдағы қызмет пен жұмыссыздыққа қатысты

эвфемизмдер; кәрілік пен алуан түрлі жас шамасын білдіретін эвфемизмдер, табиғаттан тыс күштерді білдіретін эвфемизмдер, маскүнемдік пен ішімдіке қатысты эвфемизмдер, үйлену тойы лексикасын алмастыратын эвфемизмдер; отбасылық қарым-қатынастарды және әйелмен ара қатынасқа байланысты эвфемизмдер, кәсіпке байланысты эвфемизмдер (күпия, қабілеттілік, амал-тәсілдер, технология), этнографиялық, ұлттық-өзгешелікке, яғни белгілі бір ұлттың мәдениетіне қатысты эвфемизмдер (күйеуінің туыстарының аты-жөнін атауға қатысты тиым сөздер (табу). Қазақ мәдениетінде де, қытай мәдениетінде де тәнтану мен физиология саласындағы бірқатар атауларды тікелей атау тыйым саналған. Мәселен, жүкті әйелге қатысты қазақ тілінде төмендегідей эвфемизмдер қолданылады: бала көтерді, аяғы ауыр, періште көтерді, ұрпақ көтерді. Ал қытай тілінде: «吃双份饭» (екі адамның тамағын ішу), «有了» (боп қалды), «有喜了» (қуанышты хабары бар), «身怀六甲» (денесі ауырлау) деп айтылады.

Өлімге байланысты эвфемизмдер, қытай тілінде: «去世了» (өмірден өтті), «仙逝了» (періштелерге кетті), «到极乐世界去了» (жұмақ әлемге кетті), «逝世», «谢世» (осы дүниеге алғысын айтты), «过世» (өмірден озды), «下世», «不在了» (ғайып болды), «西去» (батысқа кетті, қытай танымында «батыс» о дүниені білдіреді) «走了» (жүріп кетті), «过去了» (өтті), «离开了我们» (бізбен ажырасты), «归天» (аспанға қайтты), «返故乡» (туған өлкесіне қайтты, қайтыс болды) «长眠» (мәңгілікке көз жұмды), «与世长辞» (бұл фәнимен қош айтысты). Көңіл аударарлық жайт – қытай танымында өлімге қатысты эвфемизмдерді қолданған кезде дүние салған жанның әлеуметтік деңгейі, жынысы, қызметі ескеріледі, осыған сай ауыстырулар қолданылады. Мысал ретінде мына сөйлемді талдап көрелік: 中国佛教协会名誉会长本焕法师于2012年4月2日凌晨零点36分在深圳弘法寺圆寂. Аудармасы: 2012 жылдың сәуір айының екінші жұлдызында сағат 0.36-да Шынжын қаласындағы Хунфа ғибадханасында Қытайдың буддистер ассоциациясының төрағасы Хуан ұстаз дүние салды. Мұнда: буддизм жолын ұстанған діндер адам дүние салғанда «圆寂» (паринирванаға енді, тыныштыққа енді. Сол секілді патша дүниеден озғанда қытай тілінде: «驾崩» (жетек күйреді немесе тұғыры күйреді). Ойымызды мысалмен бекітер болсақ: 就在这年十月, 大宋天子驾崩了! Аудармасы: Осы жылдың қазан айында Суң әулетінің патшасы дүние салды (арбасы күйреді, яғни қайтыс болды). Сол секілді шенеуніктегі адам дүниеден оз-

ғанда «功薨», ақсүйектер дүние салғанда «宾天» (аспан әлеміне сапар шекті) деп айтады, парасатты, дана адам қайтыс болғанда: «到仙界去» (періштелер еліне сапарға аттанды) деп айтады. Қытай әдебиетінің жауһары саналатын Цао Сюециннің «Қызыл сарай түсі» романында мынадай үзінді бар: «忽见东府里几个人, 慌慌张张跑来, 说: «老爷宾天了» Аудармасы: «Кенет шығыстағы сарайдан бірнеше адам апыл-ғұпыл жүгіріп келіп: «Мырза аспан сарайына сапар шекті!», – деп хабарлады» [5, 245 б.]. Мұнда «Аспан сарайына сапар шекті» деп тек ақсүйектерге қарата қолданылып тұр. Сондай-ақ қытай мәдениетінде әйелі қайтыс болғанда: «断弦» (аспаптың шегі үзілді) деп жеткізген, жас бойжеткен қайтыс болғанда: «玉碎» (нефрит тасы сынып түсті, яғни бақилық болды), жасөспірім қайтыс болғанда: «夭折» (қиылып түсті) деп жеткізген. Қазақ тілінде де өлімге қатысты сыпайы сөздер көп кездеседі: мәселен әйелі қайтыс болғанда айтылатын мақал бар: «қатын өлді – қамшының сабы сынды», нәресте қайтыс болғанда «шетінеп кетті», жасы үлкен адам дүние салғанда – «қайтпастың кемесіне мініп кетті», әкесі қайтыс болғанда – «асқар тауың құлады», «алып шынар құлады» деп суық хабарды астарлап жеткізген. Өлімге қатысты эвфемизмдер сан алуан: қайтпас сапарға аттану, бақиға аттанды, жүріп кетті, дүние салды, көз жұмды, өмірден озды, жан тәсілім етті, демі үзілді, қайтыс болды, деген сөздер кеңінен қолданылады. Мәселен қазақ әдебиетінің заңғар жазушысы М. Әуезов шығармаларында мұндай мысалдар былай берілген: «Осылайша айналасы айықпаған сұр тұман, суық заман ішінде ұлы жан дүниеден көшті. Мағаштың қырқын беріп болған күннің ертеңінде Абай және қаза тапты. Ұлы кеуденің ыстық демі тоқтады. Шөл даланы жарып аққан дариядай жалтыр биік басына жалғыз шыққан алып шынар құлады. Өмірден Абай кетті» (Әуезов М. Абай жолы: Роман-эпопея). Қазақ тілінде де, қытай тілінде де эвфемизмнің ең көп тараған түрі – ауру-сырқатқа, дене кемістігіне байланысты туған алмастырулар: обыр, қатерлі ісікті әдетте – жаман ауру, мүгедек-кемтар, дімкәс, саңырау – құлағының мүкісі бар, құлағы тосақ, соқыр, зағип, ақсақ орнына – аяғының сылтмасы бар деп сөздің ұғымы дөрекілеу, қолайсыздау, көңілге тиетіндей болып келген жағдайда оны жұмсартып, жеңілдетіп жеткізетін сыпайы, жұмсақ сөздермен алмастырып айта беруге болады. Қытай мәдениетінде де науқас немесе кемтар адамның көзінше аурудың нақ өзін ағамай, оның жеңілрек түрін айту дәстүрі бар: «身体不便» (денсаулығы әлсіз), «有缺陷», «手(脚)不便» (аяқ-қолы икемсіз), «有障碍», «身

体不好» (денсаулығы нашар), «身体欠安», «气色不好» (өңі сынық) деп жұқалап жеткізеді. Эвфемизмдер осылайша әртүрлі себептермен астарланып айтылады, яғни осындай қолайсыз құбылыстарды сыпайылап жұмсартып айтуды көздейді. Кейінгі кездері қытай тілінде кәсіпке байланысты эвфемизмдер кеңінен етек алууда: Мәселен, шаштараз, бала күтушілерді «城市美容师» (сәндеуші), «小阿姨» (бағушы бике) деп атап кеткен.

Қарастырылып отырған қытай және қазақ мәдениеттерінде қыз бала, әйелдер үшін күйеуінің, жұбайының туыстарының есімдерін атауға тыйым салынған. Терең философиялық ұйытқы, ұлттық дәстүрлер әйел затына ерекше талаптар жүктеген, бұл сөзсіз халық даналығымен астасып, қос тілдегі паремияларда көрініс тапқан: «Қыздың жолы жіңішке»; «Қызға қырық үйден тиым»; «Қыз – қонақ», ал қытай паремияларында: «烈女不嫁二夫» («Әйелдің асылы екі рет тұрмыс құрмайды»), «嫁出去的女儿, 泼出去的水» («Ұзатылған қыз – төгілген су»), «女孩早晚是别人家的» («Қыз – жат жұрттық»).

Қытай және қазақ тілдерінде эвфемизация үшін аббревиацияны да белсенді түрде қолданады, яғни құлаққа түрпідей тиіп, жағымсыз, тұрпайы естілетін сөздерді сыпайы, жағымды сөздермен ауыстырып отырған. Қазақ тілінде бұл әдіс көбінесе публицистикада кеңінен қолданыс тапқан, олар әлеуметтік эвфемизмдер ретінде танымал. Қытай тілінде аббревиатура мейлінше кең етек жайған әралуан функционалды стильдерде қолданылады: әр иероглифке арнайы мән-мағына жапсырылған; күрделі қысқартылған сөздер тек мағыналық редукция болғанда ғана жүзеге асырылады (иероглифтегі шағын ақпарат үлесінің қысқаруы), мәселен: 人工流产 «қолдан жасалынған түсік» 人 «адам» 流 «ағу, жайылу, сұйық, ағыс» орнына қысқаша 人流 (адам ағызған түсік) деп айтады. Қытай және қазақ тілдеріндегі графикадағы өзгешеліктер жазба түрдегі эвфемизацияны беруде де өз ізін қалдырды. Қазақ тіліндегі тұрпайы, дөрекі сөздерді жазбаша түрде бергенде көп нүкте қойылады: (*Шыдай алмай дамбалына...; К...қарамай бұл да қырсық! Сенген қойым сен болсаң, күйсеген аузыңды ұ.....*). Мұндағы көп нүктелер эвфемизмдер орнына қолданылып тұр.

Қытай тілінде эвфемизацияның ерекше графикалық әдісі бар, ол негізінен өзге тілдің алфавитінен алынған қаріптер немесе иероглифтердің сыртқы, схематикалық ұқсастықтарына негізделген тәсіл (мәселен, латын қаріптері арқылы TMD, SB арқылы қытай тіліндегі дөрекі сөздерді алмастыруға болады: 他妈的 [Ta ma de] «Қап, қорлығын-ай», 傻逼 [Sha bi] «түк көрмеген топас адам» туралы айтқанда қолданылады.

Қазақ тілінде эвфемизацияның грамматикалық тәсілі айқын түрде белгіленеді (есімдіктер көмегімен беріледі). Ал қытай тілінде эвфемизация мақсатында есімдіктердің тек жекеше түрі қолданылады.

Тілдегі метафора, метонимия, синекдоха арқылы эвфемистік қызметтерді іс-жүзіне асыруға болады, мұндағы метафоралық әдіс басқаларға қарағанда көбірек қолданылады.

Екі түрлі тілдегі әралуан эвфемистік тәсілдер мен амалдардың пайызды көрсеткішін салыстыру арқылы біз қытай және қазақ лингвомәдениеттеріндегі эвфемистік тәсілдердің ерекшеліктер мен ұқсастықтарды айқындауды мақсат тұттық, эвфемизация процесінің өзгешелегін айқындауға тырыстық. Зерттеу нәтижесінде қос тілдегі жиі қолданылатын эвфемизация тәсілдерінің – лексикалық тәсіл екеніне көз жеткіздік. Синонимдік ауысымның қолданылуы – лексикалық тәсілдің кең көлемде қолданылатын түрі екендігін дәлелдедік. Сонымен қатар стилистикалық тәсілдің де эвфемизация процесінде маңызды орын алатынын байқадық.

Эвфемистік топтардың толықтырылуы мен даму процесі үздіксіз әрі тоқтаусыз жүріп тұратын құбылыс, бұған эвфемизация нысандарының жойылып кетуі немесе сәйкес атаулардың өзгеріске ұшырауы және жаңа атаулардың пайда болуы дәлел бола алады. Эвфемизмдерді бір тілден екінші тілге аударудағы түйінді мәселелердің туындауы ең алдымен түпнұсқаның бояуын толыққанды жеткізумен байланысты. Ол ең алдымен бір құбылысты әраулан тілде жеткізуде тілдегі әртүрлі бейнелеу тәсілінің болуына, бірқатар қазақ және қытай фразеологиялық тіркестеріндегі ұлттық-мәдени ерекшеліктердің тілдік тәсілдер көмегімен беріле алмауына байланысты.

Эвфемизмдерді аударудың тиімді нұсқасын таңдау әртүрлі транслятологиялық тәсілдерді қолдануды қажет етеді (еркін аударма, сипаттамалы аударма, түсіндірмелі және т.б.).

Қорыта айтқанда, эвфемизмдердің олардың қай-қайсысында да шығыс халықтарының ұлттық мінезі мен менталитетінің көріністері тұнып тұрғанын аңғару қиын емес, олардың мәдени және прагматикалық аспектіде әрі қарайғы зерттелу бағытының болашағы зор. Әсіресе жаһандану аясында әртүрлі қоғамдық даму үрдістерінің алуан тілдердегі эвфемистік топтардың даму динамикасына ықпалы да күн санап күшейіп келеді. Сондықтан да бұл тақырып әлі де терең зерттеуді қажет етеді, уақыт озған сайын бояуы қаныға түскен тылсым дүние болып қала бермек.

Әдебиеттер

- 1 Ахметов Ә. Қазақ тіліндегі табу мен эвфемизмдер. – Филол. ғылым. канд. дәрежесін алу үшін жазылған дисс. – Алматы: 1973. – 164 б.
- 2 Жұмағұлова М.Ш. Газети публицистика тіліндегі эвфемизмдер// Канд. дисс. автореф. – Алматы: 2000. – 25 б.
- 3 严莉芬. 中西禁忌语、委婉语差异的对比研究[J]. 中南民族大学学报, 2005. – (9)
- 4 Чжан Чань. Эфемизация в русском и китайском языках: лингвокультурологический и лингвопрагматический аспекты.// Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. – Волгоград: 2013. – С.18
- 5 涂瀛-红楼梦论赞. 林黛玉赞<http://www.eywedu.org/hlm023/003.htm>
- 6 丁玲. 性相近, 习相远—中英禁忌语和委婉语的跨文化研究. 硕士学位论文, 山东师范大学, 2006年

References

- 1 Ahmetov A. Khazakh tilindegi tabu sozder menevfemizmder./Filol.gelem.kand.darejesin alu ushin zhazelgan diss. – Almaty:1973. – 164 b.
- 2 Zhumagulova M.Sh. Gazeti publicistika tiltindegi evfemizmder.// kand. diss.avtoref.). – Almaty: 2000. – 25 b.
- 3 Zhan Zhang.Evfemizacia v russkom I kitaiskom yazikah: lingvokulturologicheski I lingvopragmatisheski aspect.//Avtoreferat diss.na soiskanie uchenoi stepeni kand.filol.nauk. – Volgograd: 2013. S.18.
- 4 Yan Lifang. Zhong xi huijiyu, weiwanyu chayide duibiyanjiu. Zhongnan minzu daxue xuebao 2005. – (9)
- 5 Tu Ying.Hong loumeng lun zan.Lin Daiyu zan. <http://www.eywedu.org/hlm023/003.htm>
- 6 Ding lin.Xing xiangjin,xi xiangyuan. Zhong ying jihuiyu he weiwanyude kuawenhuayanjiu//Shushi xuwei lunwen –Shandong: 2006.